Gemeente Gorinchem

Memo: Vraag&antwoord "Vervolg realisatie van een sportaccommodatie op de scholen-campus Gorinchem Noord"

Aan: Gemeenteraad Gorinchem
Van College van burgemeester en wethouders van Gorinchem
Datum: 27-10-2026

Geachte raadsleden,
Afgelopen 8 oktober is de I&O "Vervolg realisatie van een sportaccommodatie op de scholen-campus Gorinchem Noord" geweest. Tijdens en na de bijeenkomst zijn vragen gesteld. De belangrijkste vragen worden in deze memo beantwoord.

Inleiding
Na uw besluitvorming op 22 mei 2025 is er in de afgelopen periode hard gewerkt aan de verdere uitwerking voor een nieuwe sportaccommodatie in Gorinchem-Noord. Uit de eerste opgestelde begrotingen is de conclusie dat met het beschikbare krediet van in totaal € 6.44 miljoen geen sportzaal met twee zaaldelen inclusief passende buitenruimte kan worden aanbesteed. Besloten is om hiervoor terug te gaan naar de raad.

Door nieuwe informatie, praktische (veiligheids-)vraagstukken en nieuwe inzichten wordt voorgesteld om bij de sportzaal (twee zaaldelen) een zaaldeel toe te voegen en zo een sporthal (drie zaaldelen) te realiseren. Hiervoor is een aanvullend budget nodig voor de sporthal en de openbare ruimte, infrastructuur en buiteninrichting.

In de praktijk wordt hiermee het aanbod van en vraag naar gymfaciliteiten fysiek dichter bij elkaar gepositioneerd zonder dat hiermee de totale capaciteit voor gymfaciliteiten vergroot wordt. Nu een extra derde zaaldeel toevoegen aan de nog te bouwen sportzaal levert zowel, verkeerskundig, maatschappelijk, onderwijskundig, ruimtelijk als financieel meerwaarde op.

Welke ontwikkelingen sinds het eerdere raadsbesluit leiden tot een aanvullende financiële opgave?

- *Stijging bouw- en energiekosten:* mondiale politieke ontwikkelingen en internationale conflicten hebben geleid tot forse prijsstijgingen in de bouw en hogere energielasten.
- *Aanvullende locatie gebonden kosten*: in de oorspronkelijke basisbegroting waren de locatie gebonden kosten nog niet bekend en als zodanig nog niet opgenomen.
- *Nieuwe adviezen in de mobiliteit/bereikbaarheid*: Het onderzoek bereikbaarheid/ verkeersveiligheid scholencampus Gorinchem (Movares 2025.) geeft adviezen over bereikbaarheid en de benodigde inrichting van het wandel- en fietsnetwerk op de i_campus.
- *Verdere planuitwerking:* de verdere uitwerking van het project heeft geleid tot aanvullende eisen en maatregelen die niet of onvoldoende waren voorzien in de oorspronkelijke raming.

Waaruit bestaat het aanvullend benodigde budget voor de sportzaal?
Sinds de oorspronkelijke raming zijn de bouwkosten gestegen en is het ontwerp van de sportzaal verder uitgewerkt. Locatie gebonden onderzoeken zijn uitgevoerd. De totale aanvullende investering voor het gebouw € 1.260.000.

- *Indexering en bouwkostenstijging (€ 530.000):* Ten opzichte van de eerdere raming zijn de geraamde bouwkosten met circa 9% gestegen.
- *Verduurzaming van BENG naar ENG (€ 260.000):* In het oorspronkelijke besluit van mei 2025 is uitgegaan van een BENG-gebouw volgens het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl). Om te kunnen voldoen aan de klimaatwet/Europese wetgeving voor 2030, maar zeker voor 2050, is een ENG gebouw verplicht. Nu een ENG gebouw realiseren levert exploitatievoordelen op. Daarnaast zijn er geen verplichte aanpassingen (investeringen) in de toekomst meer nodig om van BENG naar ENG te gaan.
- *Aanvullende grondwerkzaamheden (€ 180.000);* De uitkomsten van de locatie gebonden onderzoeken leiden tot aanvullende grondwerkzaamheden.
- *Duurzame materiaalkeuze (€ 190.000):* Bij de ontwerpfase is gekeken naar de toepassing van circulaire en biobased materialen. Volledig circulair bouwen is voor het project financieel niet haalbaar. Om richting te geven aan onze gezamenlijke opgave is gezocht naar verlaging van de Co2-impact door gebruik te maken van CO_2-arme materialen en deze o.a toe te passen in de buitenschil van het gebouw. In het huidige ontwerp is rekening gehouden met maximale daglichttoetreding ten behoeve van verdere energiebesparing.
- *Onvoorzien (€ 100.000):* Voor kosten die tijdens de verdere uitwerking en realisatie niet vooraf worden voorzien, wordt een post onvoorzien van € 100.000 opgenomen.

Waaruit bestaat het aanvullend benodigde budget voor de buitenruimte?
In de oorspronkelijke basisbegroting is € 560.000 opgenomen voor de inrichting van de buitenruimte. Dit budget is bestemd voor de basisinfrastructuur rondom de nieuwe sportzaal, waaronder circa 20 parkeerplaatsen (gedeeltelijk gebruik bestaande parkeerplaatsen op de bestaande kavel), 50 fietsparkeerplaatsen, een toegangsweg en de noodzakelijke voetpaden en trottoirs.

De oorspronkelijke begroting voorziet niet in een aantal locatie gebonden maatregelen die noodzakelijk zijn voor de realisatie. Daarnaast is invulling gegeven aan de adviezen van het onderzoek Movares met betrekking tot de bereikbaarheid en de aansluiting op het bestaande wandel- en fietsnetwerk van de scholencampus. Hiervoor is aanvullend € 640.000 benodigd. Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

- *Waterberging en aanpassing watergangen (€ 275.000):* Door de toename van het verharde oppervlak is aanvullende waterberging noodzakelijk. Om te voldoen aan de eisen van het Waterschap Rivierenland moet daarnaast de bestaande waterhuishouding worden aangepast, waaronder het wijzigen van watergangen en duikers.
- *Reconstructie toegangsweg (€ 100.000):* De bestaande toegangsweg naar de Gomarus Scholengemeenschap blijft noodzakelijk als calamiteitenroute. De weg voldoet echter niet aan de benodigde ruimtelijke en technische eisen en moet daarom worden verbreed en opnieuw ingericht. Het huidige gebruik van deze toegangsweg voor parkeren vervalt.
- *Aanleg wandel- en fietsverbindingen (€ 125.000):* Voor een veilige en logische aansluiting op de scholencampus zijn aanvullende wandel- en fietsverbindingen noodzakelijk.
- *Extra voorbelasting van de bodem (€ 100.000):* De lokale bodemgesteldheid in Gorinchem-Noord vraagt om aanvullende en langdurigere voorbelasting.
- *Openbare verlichting (€ 40.000):* De aanvullende infrastructuur moet worden voorzien van openbare verlichting om de verkeersveiligheid, sociale veiligheid en bruikbaarheid van het gebied te waarborgen.

Waarom een derde zaaldeel?
Door komst van het Omnia College en groei van leerlingen op de i_campus, zien we in de praktijk dat aangevraagde gymlesuren niet meer kunnen worden ingepland bij de gymfaciliteiten op de i_campus. Uitgeweken wordt naar andere locaties zoals de Van Rappardhal en De Oosterbliek (zie ook raadsvoorstel 2025 ten behoeve van de sportzaal).

De gemeente Gorinchem heeft haar huisvestingsplicht in een lokale verordening onderwijshuisvesting (OHV) verwerkt. De gemeente moet zorgen voor voldoende accommodaties die scholen minstens in staat stellen het wettelijk verplichte aantal gymlessen op een adequate wijze te verzorgen voor hun leerlingen. Hierbij moet de gemeente zorgen voor een dusdanige spreiding dat de afstand tussen het schoolgebouw en de gymlocatie niet te groot is. De gemeentelijke huisvestingsplicht is verankerd in de Wet op het Primair Onderwijs (artikel 102), de Wet op de Expertisecentra (artikel 100) en de Wet voortgezet onderwijs 2020 (artikel 6).

U heeft in juni 2026 een brief ontvangen van de gezamenlijke scholen i_campus over de verkeersveiligheid in en om de campus. Daarnaast zijn er door de scholen gevaarlijke ontstane verkeerssituaties van de afgelopen periode bij team Onderwijs en Leefbaarheid gedeeld. Onderwijs en ouders van leerlingen vragen mee te denken naar mogelijkheden om de afstand tussen de vraag naar en aanbod van gymfaciliteiten te verkleinen ten behoeve van vergroting verkeersveiligheid, onderwijsplanning/ roostering en effectieve leertijd.

Binnen het uitvoeringsprogramma is strategisch gekeken of en hoe de gymfaciliteiten dichter bij de scholen gepositioneerd kunnen worden zonder een structurele toename van de gymfaciliteiten. Een mogelijk derde zaaldeel moet dus een verschuiving zijn van een zaaldeel elders naar de i_campus passend bij het IHP uitvoeringsprogramma.

Ten behoeve van het uitvoeringsprogramma onderwijshuisvesting 2023-2028 is een scenarioanalyse uitgevoerd voor de Uilenhof inclusief de gymfaciliteiten (2 zaaldelen). De Uilenhof maakt zelf, op basis van het aantal leerlingen gebruik van 1,2 zaaldelen. De rest van gymcapaciteit wordt door andere scholen gebruikt, die vallen onder het bestuur van Willem van Oranje onderwijsgroep.

Om de fysieke afstand tussen gymvraag en gymaanbod te verkleinen is het vanuit strategisch onderwijshuisvestingsbeleid mogelijk om een zaaldeel, dat nu gesitueerd is op de Uilenhof ‘te verplaatsen’ naar de campus. Dit zaaldeel komt in mindering bij de ontwikkeling van de Uilenhof. Per saldo blijft de totale gymcapaciteit gelijk. Door het zaaldeel nu te bouwen is er een aantal voordelen te behalen:

- *Gymcapaciteit dichter bij de scholen:* Door een extra zaaldeel op de i_campus te realiseren kan een groter deel van de gymlessen van de scholen op de i_campus op of direct nabij de onderwijslocaties plaatsvinden. Leerlingen op de campus maken zo minder vaak gebruik van accommodaties zoals de Van Rappardhal of De Oosterbliek. Concreet betekent dit minder fietsbewegingen op de drukke wegen Haarsekade en Mollenburgseweg en het vermijden van gevaarlijke kruispunten op de Banneweg en de rotonde Eike’s Hof. Tevens beperkt dit reistijd, vergroot de onderwijstijd en maakt de organisatie van het bewegingsonderwijs op scholen efficiënter.
- *Een sporthal in plaats van een sportzaal:* Met een derde zaaldeel ontstaat een volwaardige sporthal in plaats van een sportzaal. Een sporthal biedt meer gebruiksmogelijkheden voor zowel onderwijs als sportverenigingen. Diverse binnensporten kunnen beter worden

gefaciliteerd, er ontstaat meer ruimte voor trainingen en wedstrijden en de accommodatie is breder inzetbaar.

De combinatie van onderwijsgebruik overdag en verenigingssport in de avonduren en weekenden zorgt ervoor dat de accommodatie intensiever wordt benut. Dit extra gebruik is er niet als de gymzaal binnen het schoolgebouw wordt gebouwd. Daarmee wordt een grotere maatschappelijke opbrengst gerealiseerd.

Hierdoor neemt de maatschappelijke meerwaarde van de investering toe.

- *Een derde zaaldeel op de i_campus zorgt voor meer flexibiliteit bij de ontwikkeling van de Uilenhof:* Met een derde zaaldeel op de i_campus, kan bij een toekomstige vernieuwbouw van de Uilenhof worden volstaan met één intern zaaldeel in plaats van twee zaaldelen. De bouwkosten zullen hierdoor navenant lager uitvallen. De overige benodigde 0,2 gymuren van de Uilenhof kunnen in de nabijgelegen Van Rappardhal gegeven worden.

  Met één zaaldeel neemt de ruimteclaim op de locatie van De Uilenhof op de Oude Hoven af. Hierdoor ontstaat meer ruimte voor onderwijsfuncties, buitenruimte en groen in de wijk. Een compacter gebouw past bovendien beter in de bestaande stedelijke omgeving.

- *Tijdelijke gymfaciliteiten bij vernieuwbouw niet nodig:* Tijdens een nieuwbouwtraject is tijdelijk huisvesting van sportactiviteiten vaak noodzakelijk. Door de extra capaciteit vooraf te realiseren blijft voldoende gymruimte beschikbaar, waardoor tijdelijke sportvoorzieningen (bijvoorbeeld een tijdelijke blaashal) met de bijbehorende extra kosten kunnen worden voorkomen.

- *Voorkomen van toekomstige kostenstijgingen:* Het gelijktijdig realiseren van het derde zaaldeel biedt een financieel voordeel ten opzichte van realisatie op een later moment. Hiermee worden toekomstige kostenstijgingen voorkomen en wordt optimaal gebruikgemaakt van de huidige investering en uitvoering.

Naast verkeersveilig wordt tevens geïnvesteerd in een duurzame en toekomstbestendige sport- en onderwijsvoorziening voor de gemeente Gorinchem.

Zijn er exploitatieverschillen tussen een sportzaal en een sporthal?
De exploitatieraming is geactualiseerd naar prijspeil 2026 en hieronder weergegeven:

EXPLOITATIERAMING prijspeil 2026		
	Traditionale sportzaal	Traditionele sporthal
Opbrengsten sportverenigingen	€ 3.595	€ 6.304
opbrengsten scholen	€ 69.344	€ 106.154
opbrengsten horeca	-	-
opbrengsten overig	-	-
TOTAAL OPBRENGSTEN	€ 72.939	€ 112.458
Personeel	€ 38.850	€ 46.620
Huurdersonderhoud	€ 42.680	€ 56.551
Energie/water	€ 11.737	€ 16.539
Belastingen en verzekeringen	€ 13.200	€ 18.700
Overige kosten	€ 3.735	€ 5.335
Afschrijvingen	€ 3.000	€ 4.500
Niet-verrekenbare BTW	p.m	p.m
TOTAAL KOSTEN	€ 113.202	€ 148.245
RESULTAAT	€ -40.263	€ -35.787
BENODIGDE EXPLOITATIEBIJDRAGE	€ 40.263	€ 35.787

Zijn sportverenigingen bevraagd over de meerwaarde van een sporthal?
Stichting Sportaccommodaties Gorinchem (SGS) beschikt over een actueel beeld van de wensen en ruimtebehoefte van de Gorinchemse sportverenigingen. Daarnaast zijn verenigingen die vanuit veldafmetingen gebruik kunnen maken van de sporthal bevraagd.

- Een sporthal biedt meer mogelijkheden voor het organiseren van wedstrijden, onder andere voor voetbal, hockey, korfbal en handbal. Voor enkele sporten betekent dit dat wedstrijden die nu buiten Gorinchem plaatsvinden, in de toekomst binnen de gemeente kunnen worden georganiseerd.
- De beschikbaarheid van een sporthal geeft mogelijkheden aan de groeiambitie van verschillende sportverenigingen
- In de winterperiode, van november tot en met februari, neemt de druk op de bestaande binnensportaccommodaties toe doordat ook buitensportverenigingen gebruikmaken van binnenruimte. Een extra sporthal draagt bij aan het verminderen van deze druk.
- De sporthal voorziet in de toekomstige ruimtebehoefte, die ontstaat wanneer bij een mogelijke herontwikkeling van de Elzenhof de daar aanwezige gymzaal vervalt.
- De sporthal biedt ruimte voor nieuwe sportinitiatieven.

Welke consequenties heeft de sporthal op het IHP uitvoeringsprogramma?
In het vastgestelde IHP 2023-2038 is de Uilenhof onderdeel van het onderwijsuitvoeringsprogramma. In de Perspectiefnota 2025-2028 is voor het totale uitvoeringsprogramma een investering van € 14 miljoen gepresenteerd. De koppeling van één van de twee zaaldelen van de Uilenhof aan het derde zaaldeel op de i_campus volgt uit de integrale benadering van de uitvoeringsprogramma's en daarbij een meest optimale verdeling van de gymcapaciteit over de stad.

De kosten voor een derde zaaldeel is het naar voren halen van een investering die anders later gemaakt wordt bij de projectuitvoering van de Uilenhof. Het extra benodigde budget van de buitenruimte wordt vanuit de reserve Infrastructuur gedekt en heeft als zodanig geen invloed op de verdere realisatie van het IHP uitvoeringsprogramma. Het extra benodigde budget voor de bouw van de sportzaal is ongeveer gelijk aan één jaarschijf in de begroting en zorgt navenant voor temporisering van de komende IHP-projecten met een jaar.

Is er effect van deze additionele investering op het investeringsplafond ten opzichte van de oorspronkelijke raming?

De additionele investering wordt gedekt door bestaande jaarschijven en heeft dan ook geen effect op het investeringsplafond. Er worden geen investeringen verschoven of geschrapt uit de Perspectiefnota 2027-2030.

In hoeverre worden voorzieningen voor toeschouwers gerealiseerd in de sporthalvariant?

In het voorlopig schetsontwerp zijn, net als in sporthal De Hoefslag, banken aan de zijkant van de zaaldelen opgenomen. Dit is functioneel gebleken voor zowel de gymlessen van scholen als voor het gebruik van sportverenigingen ten behoeve van trainingen en wedstrijden. Er worden geen horecafaciliteiten gerealiseerd. Hiervoor is sporthal De Hoefslag beschikbaar in het campusgebied.

Met vriendelijke groet,

Het college van burgemeester en wethouders van Gorinchem